

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Stichting Bouw/Mestleed
Agrarisch Nederland
De heer H. Pelleboer
p/a Steenwetering 14
8035 RA ZWOLLE

Datum - 23 APRIL 2019 -
Betreft Reactie op uw brief d.d. 05-03-2019

Geachte heer Pelleboer,

Dank voor uw brief d.d. 5 maart 2019. U constateert dat we het op veel punten met elkaar eens zijn. Daar ben ik blij mee. Naar uw mening resteren er nog punten die volgens u leiden tot een probleem in relatie tot het mestbeleid. Ik beperk me in deze reactie tot enkele zaken die niet nadrukkelijk aan de orde zijn geweest in andere brieven die u in 2018 en in 2019 van mij hebt ontvangen: Daarmee acht ik volledig genoeg geweest te zijn in het waarom en hoe van het mestbeleid.

In de eerste plaats noemt u zaken die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van vooral het oppervlaktewater. De drie onderwerpen die u noemt, zijn bronnen die zijn gerelateerd aan de volks- en de diergezondheid. Het blijft van belang dat op deze punten de vinger aan de pols wordt gehouden om problemen hiermee te voorkomen. Ze zijn bekend en vallen niet onder mijn directe verantwoordelijkheid. Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en de waterschappen hebben daarbij verantwoordelijkheden en voeren daarop beleid.

Inderdaad is, zoals u in uw brief aangeeft, vooral op zand- en lössgronden de uitspoeling van mineralen nog een probleem, met name in het zuiden van het land. Het grootste probleem ligt daarbij volgens u in het feit dat er meer organische stof van het land wordt gehaald dan er via meststoffen wordt aangevoerd. Daarop wil ik aangeven dat dit voor (blijvend) grasland niet zozeer aan de orde is, omdat daar de hoeveelheid organische stof in de bodem geen probleem is; er zijn voldoende gewasdelen van bovengrondse en ondergrondse delen van het grasgewas die afsterven (en ook weer aangroeien) om het gehalte aan organische stof in de bodem op peil te houden. Een groter probleem vormt het bouwland. Daar is door de intensieve bewerking van de grond en de gewassen die worden verbouwd de opbouw van organische stof in de bouwvoor minder dan op grasland. Het geringe aandeel gewasresten bij bouwplannen met weinig tot geen granen en groenbemesters is een belangrijke reden voor verlaging van de hoeveelheid organische stof in de bodem. Bij de graanteelt en bij gebruik van (geslaagde) groenbemesters komen er relatief grote hoeveelheden gewasresten beschikbaar. Daarmee worden grotere hoeveelheden organische stof aangevoerd dan met meststoffen mogelijk is. Compost heeft als meststof de beste potentie

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Behandeld door

ing. J. van Vliet

T 070 757 3164

j.vanvliet@minInv.nl

Ons kenmerk

DGA / 19098239

Uw kenmerk

Bijlage(n)

voor opbouw van organische stof in de bodem. Volgens de mestregelgeving mag onder voorwaarden een grote(re) hoeveelheid compost worden gegeven vanwege het hoge gehalte aan organische stof en tegelijk het lage gehalte aan stikstof.

In het algemeen streef ik ernaar om waar mogelijk kunstmest te vervangen door (producten uit) dierlijke mest. Europese regelgeving staat het gebruik van mineralenconcentraat uit drijfmest als kunstmestvervanger nog niet toe. Ik heb positieve verwachtingen dat het (op afzienbare termijn) gaat lukken om deze als kunstmest te mogen gebruiken. Daar staat tegenover dat op basis van de huidige kennis het uitspoelingsrisico van kunstmest lager is dan van (onbewerkte) dierlijke mest. Daarbij is uitgangspunt dat kunstmest in het groeiseizoen gerichter en (kort) voor de teelt van het gewas kan worden gegeven. De organisch gebonden stikstof uit dierlijke mest kan ook op momenten vrijkomen dat het deze vrijgekomen stikstof niet kan worden opnemen, omdat er geen (groeïend) gewas op het land staat. Tegelijk is de maximale hoeveelheid dierlijke mest beperkt door de Nitraatrichtlijn vanwege de uitspoelingsrisico's van nitraat; Nederland heeft daarop overigens een derogatie voor grasland, zodat dan 60 tot 80 kg stikstof (afhankelijk van bodemsoorten regio) extra per hectare uit dierlijke mest mag worden gegeven. Het is overigens de bedoeling dat in het kader van het huidige (zesde) actieprogramma Nitraatrichtlijn de Commissie Deskundigen Meststoffenwet een advies uitbrengt over de noodzaak van aanpassing van het stikstofgebruiksnormenstelsel. Daarin spelen zaken als benutting en uitspoelingsrisico's van stikstof een belangrijke rol.

In verschillende opzichten houd ik in de mestregelgeving rekening met het "productie producerend vermogen", zoals u dat noemt in uw brief. Er zijn verschillende stikstofgebruiksnormen voor gewassen op kleigronden, veengronden, lössgronden en zandgronden, die per gewas verschillen vanwege het productievermogen van het gewas; een aardappelgewas produceert bijvoorbeeld in kilogrammen droge stof aanzienlijk meer'dan een erwten-gewas. Daarnaast is het mogelijk om onder voorwaarden in de teelt van consumptieaardappelen, suikerbieten, tarwe en gerst op kleigronden hogere stikstofgebruiksnormen toe te passen indien er structureel hogere gewasopbrengsten worden gerealiseerd.

Mijn streven is om mede in relatie tot mijn visie "Waardevol en verbonden" (met kringlooplandbouw als uitgangspunt) en het lopende proces van de herbezinning van het mestbeleid, een langetermijnbeleid voor de landbouw te ontwikkelen waarin in combinatie met randvoorwaarden voor milieu, duurzame bodem, dierenwelzijn en diergezondheid, er sprake is van een landbouw die duurzaam is.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

dr. M.J.B.M. Weijtens
Wvd. Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit